

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto vuoden 2013 jälkeistä yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevista lainsäädäntöehdotuksista

(2012/C 35/01)

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 16 artiklan,

Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 7 ja 8 artiklan,

24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ⁽¹⁾,

18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ⁽²⁾ ja

asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan mukaisen lausuntopyynnön ja

ON ANTANUT SEURAAVAN LAUSUNNON:

1. JOHDANTO**1.1 Euroopan tietosuojavaltuutetun kuuleminen**

1. Komissio hyväksyi 12 päivänä lokakuuta 2011 seuraavat vuoden 2013 jälkeistä yhteistä maatalouspolitiikkaa (jäljempänä 'YMP') koskevat ehdotukset (jäljempänä 'ehdotukset'), jotka toimitettiin samana päivänä Euroopan tietosuojavaltuutetulle lausunnon antamista varten:

- ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä (jäljempänä 'suoria tukia koskeva asetusta' ⁽³⁾);
- ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä (jäljempänä 'YMJ-asetus' ⁽⁴⁾);

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ KOM(2011) 625 lopullinen.

⁽⁴⁾ KOM(2011) 626 lopullinen.

- ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen (jäljempänä 'maaseudun kehittämisasetus') ⁽⁵⁾;
  - ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta (jäljempänä 'horisontaalinen asetus') ⁽⁶⁾;
  - ehdotus neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteiseen markkinajärjestelyyn liittyvien tiettyjen tukien ja vientitukien vahvistamista koskevien toimenpiteiden määrittämisestä ⁽⁷⁾;
  - ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 muuttamisesta viljelijöille vuonna 2013 myönnettävien suorien tukien soveltamisen osalta ⁽⁸⁾;
  - ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta tilatukijärjestelmän ja viininviljelijöille myönnettävän tuen osalta ⁽⁹⁾.
2. Tietosuojavalettu on tyytyväinen siihen, että komissio on pyytänyt häneltä virallista lausuntoa ja että suoria tukia koskevan asetuksen, YMJ-asetuksen, maaseudun kehittämisasetuksen ja horisontaalisen asetuksen johdanto-osiin on lisätty viittaukset tähän lausuntoon.

1.2 Ehdotusten tavoitteet ja henkilötietojen käsittely

3. Ehdotusten tavoitteena on tarjota lainsäädäntökehys (1) elinkelpoiselle ruoan tuotannolle, (2) luonnonvarojen kestäväälle hallinnalle ja ilmastotoimille sekä (3) tasapainoiselle aluekehitykselle. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ehdotuksissa säädetään useista viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä muista toimenpiteistä maatalouden ja maaseudun kehittämisen edistämiseksi.
4. Ehdotettujen ohjelmien eri vaiheissa (esim. tukihakemusten käsittely, maksujen avoimuuden varmistaminen, tarkastukset ja petostentorjunta) käsitellään lähinnä tuensaajien mutta myös kolmansien osapuolten henkilötietoja. Vaikka tietoja käsitellään pääasiallisesti jäsenvaltioissa ja niiden vastuulla, komissio pääsee käsiksi suurimpaan osaan näistä tiedoista. Tuensaajat ja joissakin tilanteissa – esimerkiksi petostarkastuksissa – myös kolmannet osapuolet velvoitetaan toimittamaan tietoja nimetyille toimivaltaisille viranomaisille.

1.3 Lausunnon tavoite

5. Tietosuojan merkitys yhteisessä maatalouspolitiikassa tuli esille asiassa Schecke annetussa tuomiossa, jossa Euroopan yhteisöjen tuomioistuin totesi pätemättömiksi maataloustukien saajia koskevien tietojen julkaisemisesta annetut EU:n säännökset ⁽¹⁰⁾. Tietosuojavalettu on tietoinen siitä, etteivät tietosuojanäkökohdat ole pääosassa näissä ehdotuksissa. Koska ehdotuksiin kuitenkin sisältyy tietojenkäsittelyä, niistä on aiheellista esittää joitakin huomautuksia.
6. Lausunnossa ei ole tarkoitus analysoida kaikkia ehdotuksia, vaan antaa palautetta ja ohjeistusta YMP:n hallinnoinnin suunnittelemiseksi niin, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan asianmukaisesti yksityisyyttä ja tietosuoja koskevia perusoikeuksia mutta varmistetaan samalla tuen tehokas hallinnointi, petosten ehkäiseminen ja tutkinta sekä varainkäytön avoimuus ja vastuullisuus.

⁽⁵⁾ KOM(2011) 627 lopullinen.

⁽⁶⁾ KOM(2011) 628 lopullinen.

⁽⁷⁾ KOM(2011) 629 lopullinen.

⁽⁸⁾ KOM(2011) 630 lopullinen.

⁽⁹⁾ KOM(2011) 631 lopullinen.

⁽¹⁰⁾ Yhdistetyt asiat C-92/09 ja C-93/09, Volker und Markus Schecke, tuomio 9 päivänä marraskuuta 2010.

7. Lausunto jakautuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa esitetään joitakin yleisiä huomautuksia ja suosituksia, jotka pätevät suurimpaan osaan ehdotuksista. Siihen sisältyvät huomautukset koskevat enimmäkseen komissiolle siirrettyä säädösvaltaa ja komission täytäntöönpanovaltaa. Toisessa osassa käsitellään tarkemmin joitakin useaan ehdotukseen sisältyviä yksittäisiä säännöksiä ⁽¹¹⁾ sekä annetaan suosituksia niissä todettujen ongelmien poistamiseksi.

2. EHDOTUSTEN TARKASTELU

2.1 Yleiset huomautukset

8. Kuten jo mainittiin, tietojenkäsittelystä huolehtivat pääasiassa jäsenvaltiot. Komissiolle on kuitenkin monissa tapauksissa oikeus vaatia henkilötietoja käyttöönsä. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että ehdotusten johdanto-osiin on lisätty viittaukset direktiivin 95/46/EY ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 sovellettavuuteen ⁽¹²⁾.
9. Yleisesti on huomattava, ettei ehdotuksissa käsitellä lainkaan tiettyjä tietosuojan kannalta keskeisiä kysymyksiä, vaan niitä koskevat säännöt vahvistetaan myöhemmin täytäntöönpanosäädöksillä tai delegoiduilla säädöksillä. Tämä koskee esimerkiksi tuen seurantaan, tietoteknisten järjestelmien perustamiseen, kolmansiin maihin suuntautuvaan tiedonsiirtoon ja paikalla tehtäviin tarkastuksiin liittyviä toimenpiteitä ⁽¹³⁾.
10. SEUT-sopimuksen 290 artiklassa määritellään edellytykset, joiden täytyessä komissio voi käyttää siirrettyä toimivaltaa. Sen mukaan komissiolle voidaan siirtää valta antaa säädöksiä, joilla "täydennetään tai muutetaan lainsäätämisyksessä hyväksytyt säädöksen tiettyjä, muita kuin sen keskeisiä osia". Näissä säädöksissä on määriteltävä nimenomaisesti "tällaisen säädösvallan siirron tavoitteet, sisältö, soveltamisala ja kesto". SEUT-sopimuksen 291 artiklan mukaan kyseisillä säädöksillä voidaan siirtää täytäntöönpanovaltaa komissiolle, jos "unionin oikeudellisesti velvoittavat säädökset edellyttävät yhdenmukaista täytäntöönpanoa". Jäsenvaltioiden on valvottava asianmukaisesti komission täytäntöönpanovallan käyttöä.
11. Tietosuojavaltuutettu katsoo, ettei ehdotuksissa tarkoitettuja tietojen käsittelyyn liittyviä tärkeitä näkökohtia ja tarvittavia tietosuojatakeita voida pitää niiden "muina kuin keskeisinä osina". Oikeusvarmuuden lisäämiseksi ainakin seuraavista näkökohdista olisi näin ollen säädettävä suoraan itse säädöksissä ⁽¹⁴⁾:
- kunkin käsittelytoimen tarkoitus olisi mainittava nimenomaisesti. Tämä on erityisen tärkeää henkilötietojen julkaisemisessa tai siirroissa kolmansiin maihin;
  - käsiteltävät tietoryhmät olisi määriteltävä ennalta ja eriteltävä, koska monissa tapauksissa käsittelyn kattavuus ei nykyisellään ole riittävän selkeä ⁽¹⁵⁾;
  - tiedonsaantivaltuuksia, etenkin komission oikeutta vaatia tietoja käyttöönsä, olisi selvennettävä. Tässä yhteydessä olisi täsmennettävä, että komissio voi käsitellä henkilötietoja ainoastaan, jos se on välttämätöntä, esimerkiksi valvontatarkoituksessa;
  - tietojen säilyttämiselle olisi määriteltävä enimmäisajat, koska ehdotuksissa mainitaan joissakin tapauksissa ainoastaan vähimmäisajat ⁽¹⁶⁾;

⁽¹¹⁾ Monet näistä säännöksistä sisältyvät jo nykyiseen lainsäädäntökehykseen.

⁽¹²⁾ KOM(2011) 625 lopullinen: johdanto-osan 42 perustelukappale, KOM(2011) 626 lopullinen: johdanto-osan 137 perustelukappale, KOM(2011) 627 lopullinen: johdanto-osan 67 perustelukappale ja KOM(2011) 628 lopullinen: johdanto-osan 69 perustelukappale.

⁽¹³⁾ Ks. muun muassa YMJ-asetuksen 157 artikla, maaseudun kehittämisasetuksen VII osasto (Seuranta ja arviointi) ja 78 ja 92 artikla sekä horisontaalisen asetuksen 21–23 ja 49–52 artikla ja V osaston II ja III luku.

⁽¹⁴⁾ Ks. myös Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 89/666/ETY, 2005/56/EY ja 2009/101/EY muuttamisesta keskus-, kauppa- ja yhtiörekistereiden yhtenäistämisen osalta (EUVL C 220, 26.7.2011, s. 1), 3.2 kohta, Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (EUVL C 216, 22.7.2011, s. 9), s. 13, 28 ja 30, ja Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista, s. 7, 12 ja 13; kaikki ovat saatavana osoitteessa <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹⁵⁾ Ks. muun muassa maaseudun kehittämisasetuksen 77 ja 92 artikla.

⁽¹⁶⁾ Ks. horisontaalisen asetuksen 70 artiklan 1 kohta ja 72 artiklan 2 kohta.

- rekisteröidyn oikeudet, etenkin tiedonsaantioikeus olisi määritettävä. Vaikka tuensaajat kenties ovatkin tietoisia itseään koskevien tietojen käsittelystä, myös kolmansille osapuolille olisi tiedotettava asianmukaisesti, että heidän tietojaan saatetaan käyttää valvontatarkoituksiin;
  - lisäksi olisi määritettävä kolmansiin maihin suuntautuvien siirtojen laajuus ja tarkoitus, samoin kuin velvollisuus noudattaa direktiivin 95/46/EY 25 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 9 artiklan 1 kohdassa säädettyjä vaatimuksia.
12. Kun nämä näkökohdat määritellään itse säädösehdotuksissa, näistä erityisistä suojatoimista voidaan säätää tarkemmin delegoiduilla säädöksillä tai täytäntöönpanosäädöksillä. Tietosuojavaltuutettu odottaa, että häneltä pyydetään lausuntoa kaikista tietosuojan kannalta merkityksellisistä täytäntöönpanosäädöksistä ja delegoiduista säädöksistä.
13. Joissakin tapauksissa käsiteltäväksi voi tulla (epäiltyihin) rikoksiin (esimerkiksi petoksiin) liittyviä tietoja. Koska sovellettavassa tietosuojalainsäädännössä säädetään tällaisille tiedoille erityinen suoja⁽¹⁷⁾, niiden käsittely voi edellyttää kansallisten tietosuojaviranomaisten tai Euroopan tietosuojavaltuutetun ennakotarkastusta.⁽¹⁸⁾
14. Lisäksi ehdotuksissa olisi säädettävä turvatoimenpiteistä erityisesti sähköisten tietokantojen ja järjestelmien osalta. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon myös tilivelvollisuuden ja sisäänrakennetun yksityisyyden suojan periaatteet.

2.2 Erityiset huomautukset

Käyttötarkoituksen rajoittaminen ja käsittelyn laajuus

15. YMJ-asetuksen 157 artiklassa komissio valtuutetaan antamaan täytäntöönpanosäädöksiä, jotka liittyvät eri tarkoituksissa (markkinoiden avoimuuden varmistamiseksi, YMP:n toimenpiteiden valvomiseksi tai kansainvälisten sopimusten täytäntöön panemiseksi) annettaviin tiedonantoihin⁽¹⁹⁾. Siinä edellytetään, että komissio ottaa tämän tehdessään ”huomioon tietotarpeet ja mahdollisten tietolähteiden välisen synergian”⁽²⁰⁾. Tietosuojavaltuutettu suosittelee, että tässä säännöksessä täsmennetään, mitä tietolähdettä voidaan käyttää mihinkin tarkoitukseen. Tältä osin tietosuojavaltuutettu muistuttaa, että tietokantojen yhteenliittäminen voi loukata käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatetta⁽²¹⁾, jonka mukaan henkilö-tietoja ei saa myöhemmin käsitellä tietojen keruun alkuperäisen tarkoituksen kanssa yhteensopimattomalla tavalla⁽²²⁾.

⁽¹⁷⁾ Asetuksen (EY) N:o 45/2001 10 artiklan 5 kohta ja direktiivin 95/46/EY 8 artiklan 5 kohta.

⁽¹⁸⁾ Asetuksen (EY) N:o 45/2001 27 artiklan 2 kohta ja direktiivin 95/46/EY 20 artikla.

⁽¹⁹⁾ Nämä vaatimukset koskevat tiedonantaja ”tämän asetuksen soveltamiseksi, maataloustuotteiden markkinoiden seuraimiseksi, analysoimiseksi ja hallinnoimiseksi, markkinoiden avoimuuden varmistamiseksi sekä yhteisen maatalouspolitiikan toimenpiteiden moitteettoman toiminnan ja tarkistamisen, valvonnan, seurannan, arvioimisen ja tarkastamisen varmistamiseksi sekä kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanemiseksi, mukaan luettuina kyseisten sopimusten mukaiset ilmoitusvaatimukset” (ks. 157 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta).

⁽²⁰⁾ Nykyisessä lainsäädännössä säädetään jo tietojenvaihdosta samanlaisiin tarkoituksiin (ks. esimerkiksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21 päivänä kesäkuuta 2005 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1290/2005 (jäljempänä YMP:n rahoituksesta annettu asetus) (EUVL L 209, 11.8.2005, s. 1), 36 artikla, ja maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22 päivänä lokakuuta 2007 annettu neuvoston asetus (EY) No 1234/2007 (EUVL L 299, 16.11.2007, s. 1), 192 artikla).

⁽²¹⁾ Ks. myös Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta neuvoston päätökseksi toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä (KOM(2005) 230 lopullinen), ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä (KOM(2005) 236 lopullinen) ja ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ajoneuvojen rekisteröintitodistusten myöntämisestä vastaavien jäsenvaltioiden yksiköiden pääsyn sallimisesta toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (SIS II) (KOM(2005) 237 lopullinen), (EUVL C 91, 19.4.2006, s. 38), erityisesti 10 kohta, Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto komission tiedonannosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle – ”Katsaus tiedonhallintaan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella”, erityisesti 47–48 kohta, ja Euroopan tietosuojavaltuutetun 10 päivänä maaliskuuta 2006 esittämät huomautukset eurooppalaisten tietokantojen yhteentoimivuutta koskevasta komission tiedonannosta; kaikki ovat saatavana osoitteesta <http://www.edps.europa.eu>

⁽²²⁾ Ks. asetuksen (EY) N:o 45/2001 4 artiklan 1 kohdan b alakohta sekä direktiivin 95/46/EY 6 artiklan 1 kohdan a alakohtaan kansalliset täytäntöönpanosäännökset.

16. Maaseudun kehittämisasetuksen 74 ja 77 artiklassa säädetään valvonta- ja arviointijärjestelmästä, joka "laaditaan komission ja jäsenvaltioiden välisessä yhteistyössä" seuranta- ja arviointitarkoituksiin ja johon kuuluu uusi sähköinen tietojärjestelmä. Järjestelmässä käsiteltäviin tietoihin sisältyvät "tuensajaaja ja hanketta koskevat tärkeimmät tiedot", jotka tuensajaajat ovat itse toimittaneet (78 artikla). Jos näihin "tärkeimpiin tietoihin" sisältyy henkilötietoja, tästä olisi mainittava erikseen kyseisessä säännöksessä. Lisäksi olisi täsmennettävä käsiteltävät tietoryhmät, ja kaikista 74 artiklassa tarkoitetuista täytäntöönpanosäädöksistä olisi kuuluttava Euroopan tietosuojavaltuutettua.
17. Saman ehdotuksen 92 artiklassa säädetään, että "komissio perustaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa" tietojärjestelmän, joka mahdollistaa turvallisen tietojenvaihdon "yhteisen edun mukaisista asioista". Vaihdeettävien tietoryhmien määrittely on liian ylimalkainen, ja sitä olisi tarkennettava siltä varalta, että tätä järjestelmää käytetään myös henkilötietojen siirtoon. Lisäksi 77 artiklan ja 92 artiklan välistä suhdetta olisi syytä selkeyttää, koska jää epäselväksi, onko näillä kahdella säännöksellä sama tarkoitus ja soveltamisala.
18. Horisontaalisen asetuksen johdanto-osan 40 perustelukappaleen mukaan jäsenvaltioiden olisi sovellettava tiettyihin tukiin yhdenmukaista hallinto- ja valvontajärjestelmää⁽²³⁾, ja ne olisi "valtuutettava käyttämään yhdenmukaista järjestelmää myös unionin muiden tukiohjelmien yhteydessä" "unionin tuen vaikuttavuuden ja seurannan parantamiseksi". Tätä kohtaa olisi täsmennettävä etenkin, jos se ei liity ainoastaan infrastruktuurien välisten synergiaetujen hyödyntämiseen vaan myös niihin tallennettujen tietojen käyttämiseen muiden tukijärjestelmien seurannassa.
19. Horisontaalisen asetuksen 73 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan tukihakemuksissa on viljelylohkojen ja tukioikeuksien lisäksi ilmoitettava myös "kaikki muut tässä asetuksessa säädetty tai asiaa koskevan alakohtaisen maatalouslainsäädännön täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tai asianomaisen jäsenvaltion edellyttämät tiedot"⁽²⁴⁾. Jos nämä tiedot sisältävät henkilötietoja, vaadittavien tietojen kategoriat olisi täsmennettävä.

Valtuudet vaatia tietoja

20. Horisontaalisessa asetuksessa nimetään YMP:n käytännön täytäntöönpanosta vastaavat elimet ja määritellään niiden tehtävät (7–15 artikla). Komissiolle myönnetään seuraavat toimivaltuudet (IV–VII osasto):
- sillä on valtuudet vaatia käyttöönsä näiden elinten käsittelemät tiedot (tiettyjen tukimaksujen ja tuensajajien) tarkastusta varten⁽²⁵⁾;
  - se voi vaatia käyttöönsä suurimman osan näistä tiedoista myös toimenpiteiden yleistä arviointia varten⁽²⁶⁾.
21. Ensimmäiseen edellä mainituista tehtävistä liittyy henkilötietojen käsittelyä, mutta jälkimmäisessä tehtävässä henkilötietojen käsittely ei ainakaan ensi arviolta näyttäisi olevan tarpeen: toimenpiteiden yleinen arviointi voidaan hyvin toimittaa myös aggregoitujen tai tunnistamattomiksi tehtyjen tietojen perusteella. Ehdotuksessa olisi täsmennettävä, ettei komissiolle voida toimittaa henkilötietoja toimenpiteiden yleistä arviointia varten, ellei sillä ole asianmukaisia perusteita henkilötietojen käsittelylle tässä tarkoituksessa.

⁽²³⁾ Järjestelmä on jo perustettu yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (EY) N:o 1290/2005, (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 378/2007 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 kumoamisesta 19 päivänä tammikuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 (jäljempänä "suoria tukia koskeva asetus") 14 artiklalla, (EUVL L 30, 31.1.2009, s. 16).

⁽²⁴⁾ Samanlainen sanamuoto kuin suoria tukia koskevan asetuksen 19 artiklan 1 kohdan c alakohdassa.

⁽²⁵⁾ YMP:n rahoittamisesta annetun asetuksen 36 artiklassa säädetään jo tietojenvaihdosta samanlaisiin tarkoituksiin.

⁽²⁶⁾ Ks. 110 artikla.

22. Horisontaalisen asetuksen 49–52 ja 61–63 artiklassa vahvistetaan paikalla tehtäviä tarkastuksia koskevat säännöt⁽²⁷⁾. Tarkastusvaltuudet on varattu pääasiallisesti jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille etenkin kotietsintöjen tai henkilöiden virallisten kuulustelujen tapauksessa, mutta ehdotuksen mukaan komissiolla on oltava mahdollisuus saada käyttöönsä tarkastuksissa hankittuja tietoja. Lainsäätäjän olisi tässä kohden täsmennettävä, että komissio voi tarvittaessa vaatia näitä tietoja käyttöönsä ainoastaan valvontatarkoituksessa. Lisäksi olisi täsmennettävä, minkä tyyppisiä henkilötietoja komissiolle voidaan tässä yhteydessä toimittaa.
23. Tukien valvonnan mahdollistamiseksi horisontaalisessa asetuksessa perustetaan hallinto- ja valvontajärjestelmä⁽²⁸⁾ (68–78 artikla), joka muodostuu seuraavista tietokannoista:
- sähköinen tietokanta (70 artikla);
  - viljelylohkojen tunnistusjärjestelmä (71 artikla);
  - tukioikeuksien tunnistamis- ja rekisteröintijärjestelmä (72 artikla);
  - tukihakemukset (73 artikla).
24. Sähköisen tietokannan muodostamiseksi kuhunkin jäsenvaltioon perustetaan yksi tietokanta (tai vaihtoehtoisesti useita sisäisiä hajautettuja tietokantoja). Siihen kirjataan kunkin tuensaajan osalta tukihakemuksista ja maksupyynnöistä saadut tiedot. Koska tarkastuksissa ei välttämättä tarvita kaikkia tukihakemuksista kerättyjä tietoja, olisi harkittava mahdollisuutta rajoittaa henkilötietojen käsittely mahdollisimman vähäiseksi.
25. Ehdotuksessa ei nimenomaisesti säädetä pääsystä hallinto- ja valvontajärjestelmään. Kuten paikalla tehtävien tarkastusten tapauksessa, tietosuojavaltuutettu kehottaa lainsäätäjää antamaan selkeät säännöt pääsystä tähän järjestelmään.
26. Horisontaalisessa asetuksessa säädetään kaupallisten asiakirjojen, myös kolmansien osapuolten asiakirjojen tarkastuksesta (79–88 artikla)⁽²⁹⁾. Nämä asiakirjat voivat sisältää kolmansien osapuolten henkilötietoja. Sen vuoksi säädöksessä olisi täsmennettävä, millä edellytyksillä kolmansia osapuolia voidaan vaatia luovuttamaan kaupallisia asiakirjojaan.⁽³⁰⁾
27. Saman ehdotuksen 87 artiklassa säädetään, että komission virkamiesten on ”sovellettavien kansallisten lakien mukaisesti” saatava käyttöönsä kaikki ”tarkastuksia varten tai niiden jälkeen laaditut asiakirjat ja kerätyt tiedot”. Tämä vaatimus koskee sekä tarkastuksia, joihin komission virkamiehet voivat osallistua (2 kohta), että tiettyjä toimia, jotka on varattu tarkastusjäsenvaltion lainsäädännössä erikseen nimettyjen virkamiesten suoritettaviksi (4 kohta). Kummassakin tapauksessa olisi varmistettava, että komission virkamiehet voivat vaatia näitä tietoja käyttöönsä ainoastaan, jos se on välttämätöntä (esim. valvontatarkoituksessa), ja silloinkin, kun kansallisessa lainsäädännössä sallittaisiin tietojen käyttö muihinkin tarkoituksiin. Tietosuojavaltuutettu kehottaa lainsäätäjää täsmentämään tekstiä tältä osin.

⁽²⁷⁾ Nykyisessä lainsäädännössä säädetään jo tarkastuksista paikalla (ks. YMP:n rahoituksesta annetun asetuksen 36 ja 37 artikla).

⁽²⁸⁾ Samanlainen kuin olemassa oleva, suoria tukia koskevan asetuksen 14 artiklalla perustettu järjestelmä.

⁽²⁹⁾ Kaupallisten asiakirjojen, myös kolmansien osapuolten asiakirjojen, tarkastamisesta ja komission oikeudesta saada ne käyttöönsä säädetään jo nykyisessä lainsäädännössä (ks. esimerkiksi Euroopan maatalouden tukirahaston rahoitusjärjestelmään kuuluviin toimenpiteisiin kohdistuvista jäsenvaltioiden suorittamista tarkastuksista (Kodifioitu toisinto) 26 päivänä toukokuuta 2008 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 485/2008, (EUVL L 143, 3.6.2008, s.1), 15 artikla).

⁽³⁰⁾ Ks. myös Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2011 (EUVL C 216, 22.7.2011, s. 9), erityisesti 32 kohta, saatavana osoitteessa <http://www.edps.europa.eu>

28. Horisontaalisen asetuksen 102 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tietyn tyyppiset tiedot, ilmoitukset ja asiakirjat. Näihin sisältyy muun muassa "tiivistelmä käytettävissä olevista tuloksista, jotka on saatu – suoritetuissa tarkastuksissa" (102 artiklan 1 kohdan c alakohdan v luetelmakohta). Tässä tapauksessa olisi joko täsmennettävä, ettei näihin tiivistelmiin saa sisältyä henkilötietoja, tai – jos henkilötiedot ovat välttämättömiä – mainittava, mihin tarkoituksiin niitä voidaan toimittaa.

Säilytysajat

29. Horisontaalisen asetuksen 70 artiklan 1 kohdan mukaan tietokannan on mahdollistettava se, että "jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen saa käyttöönsä" tiedot vuodesta 2000 alkaen ja että järjestelmästä on "saatava suoraan ja viipymättä käyttöön" tiedot "vähintään" viideltä edeltävältä vuodelta ⁽³¹⁾.
30. Tukioikeuksien tunnistamis- ja rekisteröintijärjestelmän "on mahdollistettava oikeuksien todentaminen ja ristiintarkastukset tukihakemusten ja viljelylohkojen tunnistusjärjestelmän kanssa". Horisontaalisen asetuksen 72 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tiedot on saatava käyttöön "vähintään" neljältä edeltävältä kalenterivuodelta ⁽³²⁾.
31. Näiden kahden järjestelmän osalta tietosuojavaltuutettu viittaa direktiivin 95/46/EY 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 4 artiklan 1 kohdan e alakohtaan, joiden mukaan henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan sen ajan, kuin on tarpeen niitä tarkoituksia varten, joihin tiedot on kerätty. Tällä perusteella tietojen säilyttämiselle olisi määritettävä myös enimmäisajat eikä pelkkiä vähimmäisaikoja.

Kansainväliset tiedonsiirrot

32. YMJ-asetuksen 157 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan saatuja tietoja voidaan toimittaa kolmansiin maihin ja kansainvälisille organisaatioille. Tietosuojavaltuutettu muistuttaa, että henkilötietojen siirto maihin, joissa ei ole riittävää tietosuojaa, voidaan sallia ainoastaan tapauskohtaisesti edellyttäen, että siirtoon sovelletaan jotakin direktiivin 95/46/EY 26 artiklassa tai asetuksen (EY) N:o 45/2001 9 artiklan 6 kohdassa säädetystä poikkeuksista (esim. jos siirto on tarpeen tai laissa edellytetty tärkeän yleisen edun perusteella).
33. Näissä tapauksissa olisi erikseen täsmennettävä, mihin tarkoituksiin siirto on sallittu (esim. kansainvälisten sopimusten täytäntöönpano) ⁽³³⁾. Asianomaisiin kansainvälisiin sopimuksiin olisi sisällytettävä erityiset takeet yksityisyyden ja henkilötietojen suojasta sekä rekisteröityjen mahdollisuudesta käyttää tehokkaasti näitä oikeuksia. Jos tiedot siirtää komissio, siirron ehtona olisi lisäksi oltava Euroopan tietosuojavaltuutetun lupa ⁽³⁴⁾.

Tietojen julkaiseminen

34. Horisontaalisen asetuksen johdanto-osan 70 perustelukappaleen ja ehdotuksia selittävän muistion mukaan tuensaajia koskevien tietojen julkaisemiseen sovellettavia uusia sääntöjä laaditaan parhaillaan, ja "tässä otetaan huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen (yhdistetyissä asioissa Volker und Markus Schecke ⁽³⁵⁾) annettu tuomio" esittämät vastaväitteet".
35. Tietosuojavaltuutettu muistuttaa, että tuensaajia koskevien tietojen julkaisemista koskevien sääntöjen on oltava suhteellisuusperiaatteen mukaisia. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut ⁽³⁶⁾, on tarpeen saattaa keskenään oikeaan tasapainoon yhtäältä tuensaajien oikeus yksityisyyteen ja tietosuojaan ja toisaalta Euroopan unionin intressi taata toimiensa avoimuus ja julkisten varojen moitteeton hoito.

⁽³¹⁾ Kuten suoria tukia koskevan asetuksen 16 artiklassa jo säädetään.

⁽³²⁾ Suoria tukia koskevan asetuksen 18 artiklassa käytetään hyvin samanlaista sanamuotoa.

⁽³³⁾ YMJ-asetuksen 157 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa luetellaan, mihin tarkoituksiin komissiolle voidaan toimittaa tietoja, mutta ei täsmennetä tarkoituksia, joihin niitä voidaan siirtää kolmansiin maihin tai kansainvälisille organisaatioille.

⁽³⁴⁾ Asetuksen (EY) N:o 45/2001 9 artiklan 7 kohta.

⁽³⁵⁾ Yhdistetyt asiat C-92/09 ja C-93/09, Volker und Markus Schecke ja Eifert, tuomio 9 päivänä marraskuuta 2010.

⁽³⁶⁾ Edellä alaviitteessä 35 mainitut yhdistetyt asiat Schecke, tuomion 77–88 kohta.

36. Tämä on tärkeää myös YMJ-asetuksen 157 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan kannalta, sillä sen mukaan saatuja tietoja voidaan ”julkaista, jollei muuta johdu henkilötietojen suojasta ja yritysten liikesalaisuuksien, hinnat mukaan luettuina, suojaamiseen liittyvästä oikeutetusta edusta”. YMJ-asetuksen 157 artiklan 2 kohdan d alakohdassa komissio valtuutetaan antamaan delegoituja säädöksiä ”tietojen julkaisemisedellytyksistä ja -tavoista” ja sen 157 artiklan 3 kohdan c alakohdassa täytäntöönpanosäädöksiä tietojen ja asiakirjojen julkaisemiseksi toteutettavista järjestelyistä.
37. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että tietojen ja asiakirjojen julkaiseminen edellyttää henkilötietojen suojaamista. Keskeiset säännökset, kuten tietojen julkaisemisen tarkoitus ja julkaistavien tietojen tyypit olisi kuitenkin vahvistettava itse ehdotuksissa eikä täytäntöönpanosäädöksillä tai delegoiduilla säädöksillä.

Rekisteröidyn oikeudet

38. Ehdotuksissa olisi määriteltävä rekisteröidyn oikeudet, etenkin tiedonsaantioikeus ja oikeus saada tutustua itseään koskeviin tietoihin. Tämä on erityisen tärkeää, kun ajatellaan horisontaalisen asetuksen 81 artiklaa, jonka mukaan paitsi tuensaajien myös tavarantoimittajien, asiakkaiden, kuljetusliikkeiden tai muiden kolmansien osapuolten kaupalliset asiakirjat voidaan tarkastaa. Vaikka itse tuensaajat kenties ovatkin tietoisia itseään koskevien tietojen käsittelystä, myös kolmansille osapuolille olisi tiedotettava asianmukaisesti, että heidän tietojaan saatetaan käyttää valvontatarkoituksiin (esim. tiedonkeruun yhteydessä annettavat tietosuojailmoitukset sekä tiedottaminen verkkosivuilla ja asiaa koskevissa asiakirjoissa). Ehdotuksissa olisi veloitettava tiedottamaan käsittelystä rekisteröidyille, kolmannet osapuolet mukaan luettuina.

Turvatoimenpiteet

39. Ehdotuksissa olisi säädettävä turvatoimenpiteistä etenkin sähköisten tietokantojen ja järjestelmien osalta. Samalla olisi otettava huomioon vastuuvollisuuden ja sisäänrakennetun yksityisyyden suojan periaatteet. Näitä tietokantoja ja järjestelmiä koskevista turvatoimista olisi laadittava luettelo, joka olisi vahvistettava vähintään delegoidulla säädöksellä tai täytäntöönpanosäädöksellä. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että tarkastusten aikana kerättyihin henkilötietoihin voi sisältyä tietoja rikosepäilyistä.
40. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen horisontaalisen asetuksen 103 artiklassa säädettyihin vaatimuksiin, jotka koskevat saman asetuksen 79–88 artiklassa tarkoitetuissa tarkastuksissa noudatettavaa luottamuksellisuutta ja salassapitovelvollisuutta.

3. PÄÄTELMÄT

41. Tietosuojavaltuutettu katsoo, että seuraavista tietojenkäsittelyyn liittyvistä keskeisistä näkökohdista ja tarvittavista tietosuojatakeista olisi oikeusvarmuuden lisäämiseksi säädettävä itse ehdotetussa lainsäädännössä eikä delegoiduilla säädöksillä tai täytäntöönpanosäädöksillä:
- kunkin käsittelyn tarkoitus olisi mainittava nimenomaisesti etenkin silloin, kun on kyse henkilötietojen julkaisemisesta ja kansainvälisistä siirroista;
  - käsiteltävien tietojen tyypit olisi täsmennettävä;
  - henkilötietoja olisi käsiteltävä ainoastaan, jos se on välttämätöntä;
  - tiedonsaantivaltuuksia olisi selvennettävä. Tässä yhteydessä olisi täsmennettävä, että komissio voi käsitellä henkilötietoja ainoastaan, jos se on välttämätöntä, esimerkiksi valvontatarkoituksessa;
  - tietojen säilyttämiselle olisi säädettävä enimmäisajat;
  - rekisteröidyn oikeudet, etenkin tiedonsaantioikeus olisi määritettävä. Lisäksi olisi varmistettava, että paitsi tuensaajille myös kolmansille osapuolille tiedotetaan asianmukaisesti heitä koskevien tietojen käsittelystä;
  - kansainvälisten siirtojen laajuus ja tarkoitus olisi rajattava ainoastaan siihen, mikä on välttämätöntä, ja siitä olisi säädettävä asianmukaisesti ehdotuksissa.

42. Näistä seikoista voidaan säätää tarkemmin delegoidulla säädöksillä tai täytäntöönpanosäädöksillä. Tietosuojavaltuutettu odottaa, että häntä kuullaan tässä yhteydessä.
43. Lisäksi olisi säädettävä erityisesti sähköisiä tietokantoja ja järjestelmiä koskevista turvatoimenpiteistä, joista olisi annettava vähintään täytäntöönpanosäädöksiä tai delegoituja säädöksiä. Tässä olisi otettava huomioon tilivelvollisuuden ja sisäänrakennetun yksityisyyden suojan periaatteet.
44. Koska joissakin tapauksissa käsiteltäväksi voi tulla (epäiltyihin) rikoksiin (esimerkiksi petoksiin) liittyviä tietoja, käsittely voi edellyttää kansallisten tietosuojaviranomaisten tai Euroopan tietosuojavaltuutetun ennakkotarkastusta.

Tehty Brysselissä 14 päivänä joulukuuta 2011.

Giovanni BUTTARELLI
Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu
